

Asianro 635/00.04.00/2021

§ 237**Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta**

Sivistysjohtaja Leena Laakso:

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti ja taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” yhtenä tavoitteena on laadukkaat oppilas- ja opiskeluhuoltopalvelut kaikilla koulutusasteilla. Hallitusohjelman mukaan oppilas- ja opiskeluhuollon palveluita vahvistetaan kaikilla koulutusasteilla, jotta lapset ja nuoret saavat tarvitsemaansa tukea sekä säädetään sitovista mitoituksista opiskeluhuollon palveluihin.

Edellisen hallituksen hallitusohjelmaan liittyen kuraattorin kelpoisuusvaatimuksia väljennettiin. Lainmuutoksen jälkeen kuraattorin tehtävään on kelpoinen sosionomin ohella myös henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto, ja suoritettuna sosiaalialan aineopinnot tai vähintään kahden vuoden työkokemus kuraattorin tai sitä vastaavan sosiaalialan tehtävästä.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan lisättäväksi oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin säännös kuraattori- ja psykologipalveluiden sitovista henkilömitoituksista ja kuraattorin kelpoisuusehtoa koskevaa säännöstä täsmennettäisiin. Tavoitteena on mahdollistaa ennaltaehkäisevä tuki ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon varhainen apu kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden saatavilla olevaksi yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Kuraattorin kelpoisuusehtojen täsmittäminen tukisi ammattitaitoisen kuraattorin rekrytointia. Laki tulisi voimaan 1.1.2023 samaan aikaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kanssa.

Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuraattorin tehtävän kelpoisuusvaatimusta täsmennettäisiin siten, että kelpoinen toimimaan kuraattorina olisi henkilö, joka on suorittanut sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 7 §:ssä tarkoitetun ylemmän korkeakoulututkinnon tai 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun sosiaalialalle soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon (sosionomi). Lisäksi kelpoisuusvaatimukset täyttäisi henkilö, jolla on tehtävään soveltuva sosiaalialalle, kasvatustieteisiin tai käyttäytymistieteisiin suuntautunut korkeakoulututkinto. Koulutukseen tulee sisältyä tai sen lisäksi tulee olla suoritettuna 60 opintopisteen laajuiset korkeakouluopinnot, joiden tulee muodostua sosiaalityön yliopisto-opinnoista tai sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun alin 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun korkeakoulututkintoon kuuluviin opinnoista. Kuraattorin kelpoisuutta koskevan muutoksen osalta lakiin otettaisiin siirtymäsäännös. Vastaavan kuraattorin kelpoisuutta ei ehdoteta muutettavaksi.

Ehdotuksen mukaan henkilöstön mitoituksesta säädettäisiin, että perusopetuksessa tulisi olla vähintään yksi kuraattori 670:tä oppilasta kohti ja yksi psykologi 780:tä oppilasta kohti ja samoin toisen asteen koulutuksessa yksi kuraattori 670:tä opiskelijaa kohti ja yksi psykologi 780:tä opiskelijaa kohti. Henkilömitoitus tulisi voimaan kuraattorien osalta 1.1. 2022 alkaen. Psykologipalveluiden siirtymäaika toisi mitoituksen voimaan 1.8.2023 alkaen.

Raisiossa perusopetuksessa oppilaita on 2259, lukiossa 450 ja Rasekossa 1751. Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa lapsia on 257. Kun 1.8.2021 alkaen mukaan lasketaan 2-vuotisen esiopetuksen piirissä olevat lapset, on luku yhteensä 320 lasta.

Raision oppilas- ja opiskeluhuollossa työskentelee 6 kuraattoria ja 5 psykologia. Oppilaita/opiskelijoita on kuraattoria kohden 797 ja psykologia kohden 956. Jos työntekijäresurssia lisätään yhden kuraattorin ja psykologin verran, on suhdeluku 683 oppilasta/kuraattori ja 797 oppilasta/psykologi.

Uusi mitoitus tarkoittaisi perusopetuksen ja toisen asteen oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstön määrän lisäämistä yhdellä kuraattorilla 1.1.2022 alkaen ja yhdellä psykologilla 1.8.2023 alkaen. Nämä tulisi ottaa huomioon vuosien 2022 ja 2023 talousarviovalmistelussa. Kustannusvaikutus yhden psykologin osalta on 61 500 € ja kuraattorien osalta n. 53 000 € vuodessa.

Lakiesitys on parannus oppilas- ja opiskeluhuoltopalveluiden saatavuuteen ja siten ehdottomasti kannatettava. Lainmukaisen yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön ei aikaresurssit ole riittäneet, resurssinlisäys antaa mahdollisuuden toteuttaa ja kehittää tätä työtä paremmin. Tunne-elämän häiriöt ja perheiden pahoinvointi näkyvät kouluissa opiskeluhuoltotyössä aiempaa enemmän. Tänä päivänä esimerkiksi autismin kirjon häiriöistä tiedetään enemmän ja diagnosointi on sen myötä lisääntynyt. Psykologien tutkimusasiakkuudet ovat kasvaneet ja jono tutkimuksiin voi pahimmillaan olla puolikin vuotta. Ongelmat ovat usein hyvin monitahoisia ja vaativat laaja-alaista opiskeluhuollon yhteistyötä. Elämänhallinnan ongelmat, esim. peliriippuvuus näkyvät perusopetuksen oppilaiden ja toisen asteen opiskelijoiden tuentarpeina. Mielenterveysasiakkuudet ja päihdeongelmat ovat viime vuosina lisääntyneet toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoiden keskuudessa.

Kuraattorien pätevyysvaatimuksen tarkennus helpottaa kuraattorien rekrytointia. Tutkintojen laaja kirjo tuo laaja-alaista osaamista opiskeluhuoltotyöhön, kunhan sosiaalityön riittävä osaaminen on taattu. Lailistettu kuraattori -nimike selkiyttäisi pätevyyttä työnantajan näkökulmasta.

Hallituksen esitysluonnoksen kohdassa 5.1. esitetty vaihtoehtoinen malli, jossa kuraattori olisi sosiaalityöntekijä tai sosionomi tuottaisi todennäköisesti rekrytointiongelmia.

Lausuntopyyntö ja lakiluonnos on luettavissa oheisen linkin kautta

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalid=b59d08c2-6386-4bce-b47c-773534f574e8>

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Raision kaupunginhallitus antaa edellä annetun lausunnon Opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

